

prima instanță, Judecătoria Botanica, mun. Chișinău
judecători: L. Gafton
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: M. Guzun, Iu. Cotruță, N. Simciuc
instanța de recurs, Curtea Supremă de Justiție
judecători: V. Clevadi, D. Mardari, G. Stratulat

dosarul nr. 2rh-266/2017
2rh-20/2018

ÎNCHEIERE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Dumitru Mardari, Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Valeriu Verdeș, prin intermediul avocatului Marian Babără,

în cauza civilă la cererea depusă de Eugeniu Drumea împotriva lui Valeriu Verdeș, intervenienți accesorii Evdochia Verdeș și Primăria or. Sângera, mun. Chișinău cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare, înregistrarea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 iunie 2017, prin care s-a respins recursul declarat de Valeriu Verdeș, prin intermediul avocatului Marian Babără și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017,

c o n s t a ț ă :

La 28 noiembrie 2013, Eugeniu Drumea a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Verdeș Valeriu, intervenienți accesoriu Evdochia Verdeș, Primăria or. Sângera, mun. Chișinău cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare, înregistrarea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că în decembrie 2002 a procurat de la Valeriu Verdeș terenul cu nr. cadastral XXXXX cu destinație pentru construcții, cu suprafața de 0,104 ha, situat pe XXXXX, pentru care a achitat 400 dolari SUA, prețul lotului fiind convenit de soții Verdeș.

Dat fiind faptul că, nu dispunea de buletin de identitate valabil, contractul de vânzare-cumpărare a fost încheiat verbal, urmând ca perfectarea notarială în scris să se efectueze după ce va obține buletinul de identitate.

Susține reclamantul că, dovadă a tranzacției încheiate servește recipisa întocmită și semnată de Eudochia Verdeș, din care rezultă că aceasta a primit de la reclamant suma de 400 dolari SUA pentru vinderea lotului de pământ lui Eugeniu Drumea.

Ulterior, la solicitările sale către pârât de a perfecta contractul de vânzare-cumpărare în modul stabilit de lege, acesta s-a eschivat sub diferite motive, însă l-a asigurat că va perfecta documentele ulterior, încurajându-l să înceapă construcția casei de locuit, ceea ce și s-a întâmplat, iar din anul 2013 reclamantul s-a angajat cu forțe proprii în edificarea unei case de locuit, în care locuiește.

Solicită Eugeniu Drumea recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare a terenului cu destinație pentru construcții, cu suprafața de 0,104 ha, nr. cadastral XXXXX, radierea din Registru bunurilor imobile a dreptului de proprietate a lui Valeriu Verdeș asupra terenului cu suprafața de 0,104 ha, nr. cadastral XXXXX, înregistrarea dreptului său de proprietate asupra terenului cu suprafața de 0,104 ha, nr. cadastral XXXXX, obligarea OCT mun. Chișinău să înregistreze în Registru bunurilor imobile modificările respective și încasarea din contul lui Valeriu Verdeș în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 19 noiembrie 2014, acțiunea s-a admis, fiind recunoscut valabil contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil, teren cu suprafața de 0,104 ha, nr. cadastral XXXXX, încheiat între Eugeniu Drumea și Valeriu Verdeș, în luna decembrie 2002. S-a dispus înregistrarea pe numele lui Eugeniu Drumea a dreptului de proprietate asupra terenului cu suprafața de 0,104 ha, nr. cadastral XXXXX la OCT mun. Chișinău cu radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a lui Valeriu Verdeș asupra terenului cu suprafața de 0,104 ha, nr. cadastral XXXXX. S-a încasat de Valeriu Verdeș în beneficiul lui Eugeniu Drumea cheltuielile de plată a taxei de stat în sumă de 600 lei. S-a respins ca fiind neîntemeiată pretenția privind obligarea OCT mun. Chișinău să înregistreze în Registrul bunurilor imobile modificările respective.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 decembrie 2014, Valeriu Verdeș a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

La 28 octombrie 2015, Valeriu Verdeș a depus cerere de repunere în termen a apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015 s-a admis cererea lui Valeriu Verdeș și s-a repus în termenul de declarare a apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Valeriu Verdeș cu acordarea unui termen pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat și a apelului motivat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016 s-a admis apelul declarat de avocatul Marian Babără, în interesele lui Valeriu Verdeș cu casarea hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 19 noiembrie 2014 și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26 octombrie 2016 s-a admis recursul declarat de Eugeniu Drumea, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016 și încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015 cu restituirea cauzei la rejudecare, de la etapa primirii cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017 s-a respins cererea depusă de Verdeș Valeriu cu privire la repunerea în termen de declarare a

apelului. S-a restituit apelul declarat de Verdeș Valeriu împotriva hotărârii Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 19 noiembrie 2014, ca fiind depus tardiv.

La 12 mai 2017, avocatul Marian Babără, în interesele lui Valeriu Verdeș a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel din 14 martie 2017, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, pentru judecarea în fond a apelului.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 iunie 2017 s-a respins recursul declarat de Valeriu Verdeș, prin intermediul avocatului Marian Babără și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017.

La 30 iunie 2017 Valeriu Verdeș, prin intermediul avocatului Marian Babără a depus cerere de revizuire, solicitând casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 iunie 2017 cu dispunerea rejudecării recursului înaintat de Valeriu Verdeș, prin intermediul avocatului Marian Babără.

În motivarea cererii de revizuire a invocat ca temei de revizuire art. 449, lit. b) Cod de procedură civilă, indicând că, judecătorul Valentina Clevadî a participat atât la pronunțarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 26 octombrie 2016 cât și la pronunțarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 iunie 2017, adică repetat la examinarea aceleiași cauze.

Indică revizuentul că, judecătorul Valentina Clevadî nu putea să participe la examinarea cauzei, deoarece prin decizia din 26 octombrie 2016 s-a restituit cauza spre rejudecare în instanța de apel cu indicarea asupra faptului de tardivitate a cererii de apel, iar prin decizia din 21 iunie 2017 s-a restituit cererea de apel depusă de Valeriu Verdeș.

De asemenea, indică revizuentul că până la data publicării deciziei pe site-ul instanței nu au cunoscut componența completului de judecată și nu au avut posibilitate de a înainta recuzare judecătorului.

În conformitate cu art. 452 alin. (1) - (1¹) Cod de procedură civilă, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire depusă de Valeriu Verdeș, prin intermediul avocatului Marian Babără neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din următoarele motive.

În conformitate cu art. 448 alin. (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Conform prevederilor art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Temeiurile pentru revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile de către legislator sunt specificate exhaustiv în art. 449 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 451, alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Din prevederile enunțate este important de înțeles că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Cu alte cuvinte, art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte).

Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Sub acest aspect, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii.

Faptele noi apărute după adoptarea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

Așadar, având în vedere această normă juridică de trimitere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire, altfel spus, Valeriu Verdeș, prin intermediul avocatului Marian Babără nu a făcut dovada faptului că în procesul examinării anterioare a cauzei nu a cunoscut de cele invocate drept temei al cererii de revizuire, sau că a întreprins careva măsuri pentru a le cunoaște în procesul examinării cauzei.

Prin urmare, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat înscrisuri noi care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată, în timp ce cele invocate nu au putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată ori de natură să răstoarne o situație juridică deja stabilită.

Totodată, Colegiul consideră necesar a menționa că decizia din 26 octombrie 2016 a fost pronunțată în ordine de recurs în Secțiunea a 2-a, Capitol XXXVIII, iar decizia din 21 iunie 2017 a fost pronunțată în ordine recurs în Secțiunea 1, Capitol XXXVIII, fapte care nu cad sub incidența art. art. 49-50 Cod de procedură civilă.

Mai mult ca atât, instanța de revizuire apreciază critic afirmațiile revizuentului precum că până la publicarea deciziei pe site-ul instanței nu a cunoscut componența completului pentru a înainta cerere de recuzare, deoarece pe site-ul instanței la compartimentul agenda ședințelor de judecată se indică data și completul care va examina cauza, anterior datei nemijlocite a ședinței de judecată.

Situația de fapt impune de a remarca că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate de Valeriu Verdeș, prin intermediul avocatului Marian Babără se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către Curtea Supremă de Justiție prin decizia a cărei revizuire se pretinde, și nu atestă prin prisma art. 449 Cod de procedură civilă, careva temeiuri legale de revizuire.

Astfel, la caz se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova).

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeiuri prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Valeriu Verdeș, prin intermediul avocatului Marian Babără, împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 iunie 2017, în cauza civilă la cererea depusă de Eugeniu Drumea împotriva lui Valeriu Verdeș, intervenienți accesorii Evdochia Verdeș și Primăria or. Sângera, mun. Chișinău cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare- cumpărare, înregistrarea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Dumitru Mardari

Galina Stratulat